

**Тази награда е не само лична - тя е директно
признание за усилията на ПДИ
Александър Кашъмов
ръководител на правния екип на ПДИ**

Александър Кашъмов,
ръководител на правния екип на ПДИ

На 2 декември 2008 г., на церемония в хотел „Кемпински - Зографски“, ръководителят на правния екип на ПДИ Александър Кашъмов бе награден за „Адвокат на годината“ от сп. „Правен свят“. Номинациите са на база две социологически проучвания, направени по поръчка на „Правен свят“ сред магистрати от цялата страна. Екипът на списанието анкетират и водещи журналисти,

които отразяват работата на съдебната система и именно те номинират Александър Кашъмов. В тази категория журналистите номинираха още Марин Марковски и Лъчезар Таков.

Изненада ли беше за теб първо номинацията на „Правен свят“ и после самата награда?

Изненада беше. Нямаше голяма разлика между номинацията и наградата, поне в моето знание, тъй като научих непосредствено преди това. Разбира се, изненадата е приятна и бях много впечатлен от това признание. Още повече, че го намирам за признание на каузата, с която се занимаваме заедно всички колеги от Програма Достъп до Информация. Както казах и на самата церемония, моят относително кратък, в сравнение с другите присъстващи и номинирани, професионален опит, ме кара да мисля, че не е толкова професионална оценката, колкото оценка на дейност, както и на нейното значение за обществото и за хората.

Пред редица авторитетни имена на юристи, журналистите предпочетоха защитника на едно човешко право - правото на достъп до информация. Показателен ли е техният избор за тенденциите в развитието на демократичното общество в България?

Разбира се, изборът е показателен. Естествено, журналистите гласуват през призмата на своето виждане за това кое е най-важното за тяхната професия. Това е много важно, защото мисля, че покрай развиването на разследващата журналистика у нас, самите тези хора започнаха все по-ясно да се стремят към използването на правото като средство, в това число и правото на достъп до информация, а оттук и разпознаваемостта, на която сме свидетели. Може би другата страна е не чисто юридическият, а по-скоро основан на нравствени ценности, избор, защото когато правото е впрегнато в защита на лошите, тогава и хората го възприемат като „криво“. И не са склонни да оценяват положително дори един перфектен професионалист в тази област. Имам предвид човек, който защитава например хора в наказателни дела, които са с печална известност. Въпреки неоспоримото значение на правото на защита в едно демократично общество, моментът у нас е такъв, че хората търсят по-скоро средства, с които да защитим правото да се научи истината, а оттук и да живеем по-добре.

ТЕМИТЕ В БРОЯ:

*Тази награда е не само лична -
тя е директно признание за
усилията на ПДИ*

**Коментар на юриста: Задължени
ли са пътните управления да
предоставят информация?**

От съдебната зала: Новини

**Коментар на не-юриста:
За достъпа, за органите,
за съда и за още нещо**

**Лични данни: Имат ли право
търговци да преснимат личните
карти на гражданите,
за да предоставят услуги?**

**Свобода на словото: Камбаната
(на) Канджов**

**Колонката на гражданина:
Аферата „Desiro“**

**Застъпниците в страната:
Носител на „Златния ключ“
подхвана и харченето на
Европейските пари**

Новини

От каква защита имаха нужда журналистите, които се обръщаха към ПДИ през годините?

Първо към ПДИ се обръщат журналисти от самото начало на работата ни. Още през април 1997 г. беше създадена нашата мрежа от координатори в страната, която в ден днешен обхваща всички областни градове. Те подаваха от самото начало предимно журналистически случаи на отказ на информация. В тези години преди и около приемането на Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ), започнаха да търсят консултация и журналисти, които са подсъдими по дела за клевета и обиди. Тези факти, както и госта ниската образованост на управляващите и хора с власт в България, което е традиционен факт, доведоха и до това, че като юрист на ПДИ коментирах в публичното пространство редица посегателства над свободата на словото. Тук министър бутнал камера на журналист, там президент изразил недоволство от освиркване, заради което е задържан човек. Докато се стигне до абсурдните случаи, в които прокуратурата преследваше журналисти за употреба на записващи устройства за разкриване на корупция.

Във всички тези събития през изминалите 10-12 години, ПДИ никога не изневеряваше на дълга си към журналистите. Ние коментирахме, съветвахме, изразявахме публични позиции, може би да припомним, че през 2003 г. една наша инициатива, заедно с други неправителствени организации и заедно с масовата подкрепа на медиите, в това число Съюза на издателите, доведе до спирането на много опасни промени в Наказателния кодекс, чрез които разгласяващите държавна тайна щяха да получават по-сериозно наказание „затвор“, а това беше един удар срещу разследващата журналистика.

Не бяха ли журналистите скептични по отношение на използването на закона в началото?

Да, в България журналистите бяха скептични и преди, и веднага след приемането на закона относно необходимостта от такъв закон. В това отношение зная от нашия опит, че и в други страни се е случвало същото. По-важното е, че нещата в България се промениха съществено. През 2001 г. журналистът Алексей Лазаров заведе с по-

мощта на нашия екип първото дело на журналист за достъп до информация и така се откри голямата пътека, по която тръгнаха много негови колеги, които искаха било да изобличат публично виновниците за конкретен отказ, било да получат чрез справедлива преценка на съда исканата информация, било, за да помогнат да влезе светлина в традиционно тъмни стаи на управлението. Понякога се случват и трите наведнъж.

Към края на 2008 г. ние вече имаме една книга, написана почти изцяло с документи, получени чрез съда по ЗДОИ. Това е книгата на журналиста Христо Христов от в-к „Дневник“ *Двойният живот на Агент „Пикадили“*, съставена главно от документи на Първо главно управление на бившата Държавна сигурност. Появиха се през годините множество публикации, основани на получени документи, разказващи историята на битките да се получат документи. Може би справедливо журналистът Росен Босев получи наградата „Златен ключ“ за най-много на брой такива публикации. Мисля, че през годините журналистите получиха сила, която с готовност и успешно използват в своята битка да информират по-добре обществото. А вече знаем, че знаят и към кого да се обърнат в случай на нужда.

Достатъчно активни ли са журналистите в търсенето на истината и информирането на обществото за нея?

За мен в момента има много активни журналисти, със сигурност са много повече тези, които знаят възможностите на ЗДОИ, но не ги ползват толкова често. Важното е, че в ден днешен водещите разследващи журналисти у нас са едни от малкото, които си вършат добре работата, в сравнение с други групи в обществото. Имаме разследвания, които стигат по-далеч, отколкото тези на прокуратурата и полицията, и са едно от малкото доказателства, че в България има истинска демокрация или нещо близко до нея.

Само клиенти ли са журналистите на правната помощ на ПДИ или са и партньори и съмишленици?

Журналистите винаги първо са получавали правна помощ от ПДИ, изразяваща се, както в писмени и устни консултации, за някои от които ние сме готови по всяко време и те го знаят добре,

така и подкрепя по отделни дела. Още по-важно за тях е може би това, че екипът на ПДИ провежда обучения за журналисти по стандартите и законодателството, свързани с достъп до информация, но и в практически план - как да се справят в конкретни казуси. През 2008 тези обучения зачетиха, като ние покрихме 14 областни центъра, които смятаме, че ще помогнат както за получаване на повече документи от публичните институции, така и за по-успешна защита от юридически атаки срещу публикациите на журналистите. Това ние го правим, благодарение на проект по програма МАТРА, заедно с нашите холандски партньори FreeVoice, като особено ценно е участието на колежата Роже Флюгелс от Холандия, който също работи много с журналисти и медици, но има чувствително по-голям стаж от моя например. Тук е мястото още един път да кажа, че тази награда е не само лична, тя е директно признание за усилията на ПДИ и целия ѝ екип и това се вижда дори във всички прес съобщения, които излязоха. И смятам, че това е една победа на всички нас.

Презентация по време на обучителна среща с журналисти,
Видин април 2008 г

Журналистите са и наши съмишленици, но работата им не спира само до достъп до информация. Добрият журналист представя на гражданите откритите факти, а нашата роля все пак стига до тук - да помогнем за получаване на достъп, за получаване на повече информация. Затова съм особено признателен, че тези хора, които имат, и то справедливо, самочувствието за добре свършена работа, в един момент се сещат и за пътя, който са минали, за да постигнат тези резултати. Но важното е, че в големите битки, в кампаниите за по-добро законодателство, за спи-

ране на лошо законодателство журналистите, а в определени случаи и медиите, са били заедно с нас и са ни подкрепяли. Иначе, тези кампании нямаше да постигнат своя резултат. Последният успех в това отношение са измененията, които направиха по-добър ЗДОИ, които чакаме президентът да обнародва тези дни.

Кои са основните пунктове в измененията на ЗДОИ, които ще подобрят гаранцията за упражняването на правото на достъп до информация у нас?

С едно от измененията, което бе предложено от Комисията за борба с корупцията на Народно събрание, е задължаването и на организации, които разходват средства от европейските фондове, да предоставят информация. Друго изменение, предложено от депутата Мартин Димитров, бе въвеждането на задължение за публикуването в Интернет на информацията, която и сега администрацията трябваше да публикува. Най-важното изменение е, че институциите вече се задължават да дават частичен достъп, тъй като досега частичният достъп понякога се тълкуваше само като опция, но не и като задължение на администрацията. Простото несъгласие на фирмите да бъде давана информация, касаеща техните отношения с публични институции, не е основание за отказ според закона, а обратно - една фирма трябва да се обоснове, ако иска информацията да не бъде предоставяна и публичната институция трябва да вземе решение за предоставяне на информацията. Въвежда се също така хипотезата, в която дори информация, която представлява търговска тайна съгласно закона, трябва да бъде разкривана при надделяващ обществен интерес. Категорично смятам, че големите сделки на правителството попадат именно тук. Впрочем за пълнота трябва да кажем, че междувременно съдебната практика стига в тълкуването на сегашния закон почти до тези нови изменения.

По какъв начин журналистите могат да подпомагат подобни кампании за по-добро законодателство и практики, свързани с доброто управление?

Начините, по които те могат да помагат са чрез публикации по темата, разясняване на каузите в една такава битка, лично участие в кампанията.

Пак искам да припомня, че срещу измененията на Наказателния кодекс през 2003 бяха застанали заедно десетки от най-мощните медии и неправителствени организации. Разбира се, те също така могат според принципите на демократичното общество да осветляват и дела от обществен интерес, които се водят - нещо, което те често и правят. И може би да припомня, че отново се води едно такова дело. Очакваме решението на съда по делото за законност на Наредба 40 относно събирането и достъпа до електронни данни. Макар че много е направено, има и какво да се желае. Ако имаше по-голяма подкрепа на делото срещу законността на правителственото решение за строже на АЕЦ „Белене“, може би нямаше и сега да продължаваме да се въртим в кръг около тази тема.

Кои са най-често срещаните проблеми, с които журналистите се сблъскват при търсене на достъп до информация?

Проблем номер едно е достъп до държавни договори; до договори изобщо на публични институции с частни фирми. Тук причините да се иска този достъп са много, но обикновено по този начин се разбира честно ли е възложена една поръчка, сключен

еден договор, добре ли е гарантиран публичният интерес в него; има ли реални санкции за небросъвестно изпълнение и много други неща. И журналистите, и ние смятаме, че достъпът е основно средство за превенция на корупцията. Друга търсена информация е за бюджетни и други разходи на публични средства, доклади по инциденти - например експлозията в Челопечене; определени данни, свързани с публични фигури, разходи на министри по командировки и т.н.

Каква е цената на подобно признание?

Да получиш такава награда е голямо признание и е нещо много приятно, но за мен едно отличие е прецизно задължение. То показва какви са очакванията. Затова колкото зависи от мен, мога да кажа, че съзнавам това и ще се опитам да бъда на тяхното ниво. Може би отличието е знак, че достъпът до информация, прозрачността на управлението и защитата на личната сфера на обикновените граждани ще заменят като център на интерес историите за мутри и техния успех в борбата с институциите.

Интервюто взе Диана Банчева, ПДИ

На 5 декември 2008 г. бяха обнародвани измененията в Закона за достъп до обществена информация. Промените бяха консултирани с ПДИ и са в съответствие с нашия анализ, представян няколко години поред в годишните доклади за състоянието на достъпа до информация в България. Измененията са резултат от обединение на два законопроекта за изменение и допълнение на ЗДОИ, внесени съответно от Мартин Димитров и от Бойко Великов и група народни представители. Като цяло те отговарят както на проблемите, срещани в реалното прилагане на закона, така и на международните стандарти в тази област.

Измененията са следните:

1. Разширяване на кръга на задължените субекти чрез включването на териториалните звена на органите на власт.
2. Разширяване на кръга на задължените субекти чрез включването на финансирани или контролирани от държавата търговци в понятието „публичноправни организации“.
3. Въвеждане на изискване институциите да публикуват обществена информация онлайн.
4. Определяне на понятието „списък на актовете“, подлежащи на публикуване от административните структури.
5. Въвеждане на проверка за наличие на надделяващ обществен интерес от разкриването на информация, която би представлявала търговска тайна.

Повече за кампанията за промени в ЗДОИ през 2008 г. на сайта на ПДИ.

Коментар на юриста: Загължени ли са пътните управления да предоставят информация?

Фани Давидова, ПДИ

Фани Давидова, ПДИ

Координаторът на ПДИ за Шумен, Божидара Димова, потърси правен коментар във връзка със следния случай: *Всяка сутрин водещите на програмата „Утро“ на Радио Шумен звънят на пътните управления в Североизточна България, за да следят пътната обстановка и да информират къде има ремонти и задръствания, мъгли или поледици, видимост и други елементи от пътната мрежа и времето. За първи път, на 2 декември, дежурният в Пътно управление - Търговище, заявява, че има нареждане да не дава информация на медиите. Колегията пита защо тогава има обявени телефони за граждани и как ще намалим катастрофите по пътищата, след като за състоянието им липсва информация. Журналистите са притеснени, че същото ще се случи и с пътните управления в Разград и другите по-големи градове в района.*

Коментар:

Случаят мило напомня първите години на прилагане на ЗДОИ, когато честосрещани основания за отказ бяха - „от министерството забраниха да даваме информация“, „от София не разрешават“, „питайте в София“ и т.н.

Относно това кой е задължен да предоставя информация

Сложният живот и трансформации на пътната администрация в България приличат на анимационен филм на ужасите. Позволяваме си да опишем тук максимално ясно настоящата ѝ метаморфоза.

От 8 август 2006 г. Изпълнителна агенция „Пътища“ (ИАП) към Министерство на регионалното развитие и благоустройство се преобразува във Фонд „Републиканска пътна инфраструктура“ (РПИ) към министъра на финансите. От 12 август 2006 г. Фонд РПИ е универсален правопреемник на ИАП.

От 8 август 2008 г. Национална агенция „Пътна инфраструктура“ е универсален правопреемник на Фонд „Републиканска пътна инфраструктура“ (Обн. ДВ. бр. 69 от 5 август 2008 г.).

На 9 септември 2008 г. влезе в сила нов Правилник за структурата, дейността и организацията на работа на Национална агенция „Пътна инфраструктура“ и на нейната администрация (Приет с Постановление на Министерски съвет № 219 от 05.09.2008 г., Обн. ДВ. бр. 79 от 9 септември 2008 г.). Новата агенция е юридическо лице - първостепенен разпоредител с бюджетни кредити.

Съгласно новия правилник областните пътни управления са специализирани териториални звена, включени в състава на Главна дирекция „Административно-информационно обслужване и координация“, които осигуряват изпълнението на определени функции на агенцията на територията на една административна област.

На областните управления са възложени самостоятелни функции, свързани с подобряване безопасността на движението по републиканските пътища на територията на областта. Ясно е, че основна част от изпълнението на тези функции е разпространяването на информация относно състоянието на пътищата. Следователно, по пътя на простата логика, областните пътни управления не само имат право самостоятелно да разпространяват информация, но са и задължени за това.

Относно това следва ли да се предоставя исканата информация:

Отговорът е някак си очевиден, но явно не толкова очеизваден за администрацията на Областното пътно управление Търговище.

Търсената информация попада в обхвата на чл. 14, ал. 2 от ЗДОИ, а именно информация, която представлява висок обществен интерес, и едновременно с това би предотвратила опасност за живота и здравето на гражданите.

Ето защо не само че не може да има ограничаване на подобен род информация, но тя трябва да бъде предоставяна активно от страна на администрацията.

Кирил Терзийски, ПДИ

Върховният административен съд (ВАС) задължи кмета на Разград да предостави достъп до формулярите за кандидатстване с приложенията на всеки проект, както и решенията на комисията по разглеждане за всеки един одобрен проект от Програма за публично-частно партньорство за 2007 г. в Община Разград. Мотивът за отказ на кмета на Разград, впоследствие потвърден и от Административен съд - Разград бе, че тази информация „може“ да засяга права или законни интереси на трети лица и не следва да бъде предоставяна, с оглед на получените изрични откази от фирмите, чийто проекти са одобрени. Магистратите от ВАС обаче отбелязват, че по делото не са представени каквито и да е било доказателства, обосноваващи извод, че предоставянето на търсената от заявителя обществена информация, която се отнася до трети лица, засяга интересите им по-начин, който да обоснове необходимост от изричното им съгласие - наличие на търговска, производствена тайна или друго законово защитено от публичен достъп обстоятелство. С този извод състав на

ВАС отмени решението на Административен съд - Разград, както и отказа на кмета, и го задължи в 14-дневен срок да предостави на заявителя - сдружение „Център на неправителствените организации в Разград“ - достъп до търсената информация (Решение № 12621 от 24 ноември 2008 г. на ВАС, Трето отделение, по адм. г. № 2995/2008 г.).

ВАС отмени отказ на министъра на извънредните ситуации да предостави информация, описана в няколко пункта на заявление, подадено от Вилям Попов през месец август 2008 г., и свързана с дейността на Центъра за аерокосмическо наблюдение (ЦАКН), открит през юли 2007 г. към министъра на гържавната политика при бедствия и аварии, впоследствие преименуван на министър на извънредните ситуации. Тъй като по всеки от различните пунктове в заявлението министърът е изложил различни мотиви за отказ, то и в мотивите си магистратите разглеждат поотделно всеки един от тях. Сред по-важните изводи на магистратите са, че информацията за списъка на всички фирми, участвали в проекта - проектант, изпълнител, доставчик на апаратура, производител на апаратура и гр., както и документите по поръчване, проучване (за всички етапи до окончателното завършване), проектиране и изпълнение на проекта по изграждане и оборудване на Центъра за аерокосмическо наблюдение (ЦАКН), не може да бъде отказвана на основание засягане интересите на трето лице и липса на съгласието му, тъй като в хода на делото не са представени каквито и да е било доказателства, обосноваващи извод, че предоставянето на търсената от заявителя обществена информация, която се отнася до трето лице, засяга интересите на лицето по начин, който да обоснове необходимост от неговото съгласие - наличие на търговска, производствена тайна или друго законово защитено от публичен достъп обстоятелство. Магистратите приемат и че не може да се отказват копия от спътникови снимки на основание подготвителни документи с несамостоятелно значение, тъй като отново по делото не са представени доказателства тази информация да е свързана с конкретната оперативната подготовка на актове на министъра на извънредните ситуации. Колкото до отказа на министъра да предостави информация за това какъв е приносът от едномесечното функциониране на ЦАКН по разкриване, предупреждаване и управление на възникналите през този период горски пожари и тежки наводнения, то съдът приема, че използвайки думата „приносът“, заявителят не е търсил оценката на административния орган за ефективността на центъра за определен период от време, в което той е функционирал, а конкретна информация по какъв начин ЦАКН е допринесъл за разкриване, предупреждение и управлението на възникналите горски пожари и наводнения (Решение № 12582 от 21 ноември 2008 г. на ВАС, Трето отделение по адм. г. № 9723/2007 г.).

на стр. 7

Коментар на не-юриста: За достъп, за органите, за съда и за още нещо
Гергана Жулева, изпълнителен директор на ПДИ

г-р Гергана Жулева,
изпълнителен директор на ПДИ

Дали медиите са трети лица? Те не бяха ли коректив на властта?

Този коментар е по повод на Решение № 10962, София, 22.10.2008, на Върховния административен съд (ВАС) по дело № 1660/2008 на сдружение „Център на неправителствените организации в Разград“ срещу решението на Административния съд в Разград.

Върховният административен съд отсъди в полза на НПО по повод искане, идентично на журналист от Ловеч за достъп до информация за изплатените от общинския бюджет средства на медиите за публикуване на обществена информация.

Съдът правилно е решил, че след като и средствата за масова информация са задължени да предоставят информация по ЗДОИ, тяхното съгласие като трети лица не би трябвало да бъде искано.

Ако оставим настрана радостта от победата и се вгледаме в решението на съда, възникват няколко въпроса:

1. Ако медиите не бяха задължени да предоставят информация, както е във всички нормални закони за достъп до информация в света (чети - закони, съответстващи на стандартите), тогава какво?
2. Има данни, че Община Разград има своя интернет страница и спокойно може да качва в нея цялата обществена информация, която трябва да съобщи и обнародва, за да „изпълни конституционните си

на стр. 8

от стр. 6

Административен съд - София град (АССГ) отмени отказ на Софийска районна прокуратура (СРП) да предостави информация за броя и вида на използваните от прокуратурата печати, които са в обръщение, както и за причините, поради които използваните от СРП печати са с различен шрифт и форма. Отказът на прокуратурата бе на основание класифицирана информация, представляваща държавна тайна, и бе постановен по заявление на гражданина Иван Петров. В мотивите си магистратите отбелязват, че административният орган не е посочил дали достъпът до тази информация би увредил интересите на Република България, свързани с националната сигурност, отбраната, външната политика или защита на конституционно установения ред, и ако да, по какъв начин точно би увредил интересите на държавата. В решението е посочено още, че в отказа на прокуратурата е посочена единствено принадлежност към категория информация от Списъка на категориите информация, подлежаща на класификация като държавна тайна (Приложение № 1 към чл. 25 от Закона за защита на класифицираната информация). Липсата на мотиви по какви критерии и на какво основание е прието, че исканата информация съставлява държавна тайна, не позволява на съда да упражни ефективен контрол за законосъобразност на отказа за предоставянето ѝ. По тези причини съдът връща преписката на прокуратурата за ново произнасяне (Решение № 815 от 13 октомври 2008 г. на АССГ, II-ро отделение, 26-ти състав, по а.г. № 331/2008 г.).

АССГ задължи председателя на Агенцията за ядрено регулиране (АЯР) да предостави достъп до приложенията към докладите за инцидента от 1 март 2006 г. в АЕЦ „Козлодуй“ на национално движение „Екогласност“. Отказът на председателя на АЯР бе на основание служебна тайна, но магистратите констатираха, че липсва какъвто и да е документ с мотиви на председателя на АЯР за класифициране на приложенията към доклада като служебна тайна. Отделно съдебният състав отбелязва, че административният орган е следвало да извърши преценка по чл. 20, ал. 6 от Закона за опазване на околната среда, според която разпоредба ограничаването на правото на достъп до информация не се отнася до информация за емисиите на вредни вещества в околната среда, като стойност на показателите, определени от нормативните актове (Решение № 777 от 17 октомври на АССГ, I-во отделение, 15-ти състав, по а.г. № 2898/2008 г.).

задължения за управление в интерес на гражданите на самоуправляващата се общност (чл. 140 от Конституцията на Република България)“. Тогава и медиите ще са равнопоставени, за да изпълняват техните пък обществени функции.

3. Не беше ли по-просто да се каже, че когато се използват пари на данъкоплатците и става въпрос за пари от бюджета, третите лица нямам кой знае какви права да претендират да им се пазят тайни.

4. Не беше ли по-просто да се каже, че с това решение съдът задължава кмета на Разград да предостави исканата информация, вместо да върне на кмета препуската, за да „приложи материалния и процесуалния закон в съответствие на указанията на съда“.

Нали за никого не е тайна, че има фаворизирани медиуми и на местно и централно равнище и някои от тези медиуми, особено на местно равнище, са свързани по един или друг начин с управляващите или техните партийни централи. Защо да не вземат някой лев, след като това ще бъде тяхната добре пазена от същите управляващи тайна.

Да се чудим ли след това, защо тази година България се нарежи на 59 място в Индекса на свобода на медиите на „Репортери без граници“ (173 страни) и се споменава в доклада като най-лошия пример на страна в Европа, в която корупцията влияе на свободата на изразяване и мнение, нищо че те са гарантирани от Конституцията?

Дали кметът на Разград ще изпълни решението на ВАС?

Решение на ВАС № 12621, София, 24.11.2008 г.
(www.aip-bg.org/bulletin/59/Reshenie_12621.pdf)

Отново Разградският административен съд. Моите уважения към съда като институция, но не мога да се изпълня с уважение специално към Административния съд в Разград. Систематично и последователно този съд защитава кмета, изпълнителната власт в общината, медиуми и фирми, близки до тази власт.

Сега става въпрос отново за обществени пари, но предоставени на фирми за извършване на определена дейност, т.н. публично-частно партньорство. Пак кметът се е позовал на третите лица и пак не иска да предостави информация, макар от него да се иска нещо, което е в задълженията на адми-

нистрацията, избирала фирмите: „формулярите за кандидатстване с приложенията за всеки проект“ и „решенията на комисията по разглеждане на всеки един проект“.

Вие виждате ли някъде някакви трети лица? - очевидно обаче кметът ги е видял.

Съставът на ВАС, разглеждал жалбата на НПО „Център на неправителствените организации в гр. Разград“, се е погразнил от упоритата защита на „третите лица“ и се е произнесъл по-определено - макар че пак основният аргумент е формален или пък изразява уважение към аргументите на кмета:

„В хода на делото не са представени каквито и да е било доказателства, обосноваващи извод, че предоставянето на търсената от заявителя обществена информация, която се отнася до трети лица засяга интересите им по-начин, който да обоснове необходимост от изричното им съгласие - наличие на търговска, производствена тайна или друго законово защитено от публичен достъп обстоятелство.“

Този път обаче съдът в решението си се произнася много ясно:

„ЗАДЪЛЖАВА кмета на Община Разград в 14-дневен срок от влизане в сила на настоящото съдебно решение да предостави достъп до търсената обществена информация.“

А да го видим сега КМЕТА на Разград дали ще изпълни решението на Върховния съд. Дали и той ще прояви уважение към съда. Ако - не, да се чудим ли защо спират парите от ЕС?

Дали ще действа ЗДОИ в условията на възлагане на обществени поръчки?

Много би било лесно да се прилага Закона за достъп до обществена информация, когато обществото е равно на гържавата, но пък тогава няма да има любопитни граждани, които искат да знаят и да си формират мнение как ги управляват и как се харчат парите им, а и медиите няма да са свободни. Може би затова в този тип гържави няма и закони за достъп до информация - гражданите, които искат много да знаят, обикновено са или в нелегалност, или живеят легално в други страни.

Тези размисления се породиха като четях следващото решение по дело на гражданин, обжалвал

решение за отказ на информация от Министерството на извънредните ситуации (Министерството на гържавната политика при бедствия и аварии). И друго предложение ми хрумна: гържавните органи трябва да включат в своите функции и пазенето на тайните на „третите лица, с които общуват по повод работата си и харченето на чужди пари“. Това „задължение“ трябва да бъде включено като отделна категория в списъка на класифицираната информация. Това не е шега. Тогава това стриктно пазене ще бъде най-последователно и всички ще си отгъднем. Нищо че в някои страни дори фактурите на „третите лица“ при изпълнение на обществени поръчки са достъпни.

РЕШЕНИЕ на ВАС № 12582 от 21.11.2008

(www.aip-bg.org/bulletin/59/Reshenie%20_12582.pdf) показва, че когато иска да разгледа нещата по същество и да внесе ред в порочните практики, съдът го прави добре.

Погал любопитният гражданин Вилям Попов заявление през август 2007 година, с което искал информация по осем точки, свързани с Центъра за аерокосмическо наблюдение (ЦАКН), създаден по поръчка на Министерството на извънредните ситуации (МИС). След месец министърът на извънредните ситуации му отговорил, че няма да му предостави информация по пет от точките. Любопитният Вилям Попов обжалвал това решение. Призовал съда да се произнесе.

В този случай съдът е подхождал внимателно, разглеждайки искането и отказите по всяка една от точки на това искане.

Гражданинът иска като информация - списък на всички фирми, участвали в проекта - проектант, изпълнител, доставчик на апаратура, производител на апаратура и др., а му отказват поради изричен отказ на третото лице, създадено в резултат на проекта. Само че забележете за какво са питали третото лице - за - „списък на участвалите в търга“ (процедура за възлагане на обществена поръчка). То, че лицето отказало - отказало, но за друго. А заявителят си е получил списък на участвалите в търга още преди да обжалва, само че по точка втора от заявлението си. На това, ако не му се казва безхаберие в работата на юрисконсулта на МИС, зграбе му кажи. Като в тематъра на абсурда.

Голяма забава ще да е било да се решава по отношение на решението да се откажат исканията „копия от спътниковите снимки за времето от 16 юли до 16 август 2007 г. - всички с честота 1 сн./40 ден и по 5 снимки за всеки ден от канала с честота 1 сн./40 мин. (според съобщението в НЕТИНФО от 16.07.2007 г.)“, поради това че „са свързани с оперативната подготовка на актовете на органа и нямат самостоятелно значение, според чл. 13, ал. 2, т. 1 от ЗДОИ“. Какъв ли акт е щял да издаде или е издал органът по повод тези „подготвителни документи“? Съдът, както е редно, просто е казал, че:

„по делото не са представени доказателства тази информация да е свързана с конкретната оперативната подготовка на акт/ове на министъра на извънредните ситуации, от които заявителят би могъл да получи търсената информация, за да може да бъде прието, че е налице хипотезата на чл. 13, ал. 2, т. 1 от ЗДОИ - налагаща ограничаване правото на достъп.“

Гражданинът се е интересувал също, след като е изграден такъв център и след като са похарчени обществени пари (дали на българския или на немския данъкоплатец вече няма значение), има ли някакъв резултат от дейността на ЦАКН „по разкриване, предупреждаване и управление на възникналите за едномесечния период горски пожари и тежки наводнения“.

От МИС помислили, че тази „информация би съдържала оценъчни елементи и критерии и не е обективизирана в официален документ, изходящ от МДПБА, поради което същата не представлява към „този етап“ обществена информация по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ.“ С една дума не следим за ефективността на учреждения, създадени с бюджетни пари. И тъй като не следим, няма и „обществена информация“.

Съдът е казал по този повод, че:

„По пункт седми от заявлението **постановеният отказ е необоснован и постановен в противоречие с предмета на търсената информация**. Това е така, тъй като заявителят, използвайки думата „приносът“, не е търсил оценката на административния орган за ефективността на центъра за определен период от време, в което той е функционирал, а конкретна информация по какъв начин ЦАКН е допринесъл за разкри-

на стр. 10

Лични данни: Имат ли право търговци да преснимат личните карти на гражданите, за да предоставят услуги?

Фани Давидова, ПДИ

Често за консултация и правна помощ към ПДИ се обръщат граждани, които претендират за нарушаване правото им на защитна на личните данни. Често това са случаи, в които различни търговци изискват преснимането на личните карти на гражданите, като условие да продават определена стока или да предоставят услуга.

Ето защо представяме на вашето внимание второто решение на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) по подобен казус.

РЕШЕНИЕ

№ 38/16.07.2008 г.

Факти по случая:

Жалбоподателката Н.П. излага твърдения, че на 16.04.2008 г., в магазин от веригата на „2be“, в гр. С., поискала да прехвърли притежаваните от нея SIM карти от физическо на юридическо лице. Служителите ѝ поискали да предостави копие от личната карта със собственоръчно написани от нея трите имена, текст „вярно с оригинала“ и подпис. Служителите посочили, че това е тяхно изискване и в случай, че тя откаже предоставяне на копие от документа ѝ за самоличност, ще ѝ бъде отказана исканата услуга. Жалбоподателката се поинтересувала относно изпълнението на предписанието на КЗЛД до мобилните оператори (т. 4 от Загължителното предписание указва преустановяване на копирането на документи за самоличност на физически лица, при сключването на договор за обществена електронна съобщителна услуга), но ѝ отговорили, че това е въпрос на фирмена политика.

Аргументи на търговеца:

Като мотив за изискване от тяхна страна на копие от личната карта на физическото лице, търговецът посочва, че в централата им са постъпили жалби от техни абонати във връзка с използване на откраднати лични карти за сключване на договори с мобилния оператор.

Решение на Комисията:

Обработването на личните данни на жалбоподателката е необходимо за изпълнение на задължения по договор (чл. 4, ал. 1, т. 3 от Закона за защита на личните данни). Съгласно разпоредбата на чл. 248, ал. 1 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС) предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, могат да събират, обработват и използват данни на потребителите, когато те са непосредствено предназначени за предоставяне на електронни съобщителни услуги.

Данните на потребителите, по чл. 248, ал. 2 от ЗЕС, са разделени на три групи:

1. трафични данни;
2. данни, необходими за изготвяне на абонатните сметки;
3. данни за местоположението.

на стр. 11

от стр. 9

ване, предупреждение и управлението на възникналите горски пожари и наводнения.“

Накрая съдът е отменил отказа по почти всички точки, върнал е по част от заявлението молбата на органа отново да решава в съответствие с указанията и го е задължил да предостави в 14-дневен срок исканите копия от спътникови снимки.

Ура! Вилям Попов ще си има спътникови снимки, ако му ги дадат. Нали не сте забравили началната дата на Вилямовото любопитство - август 2007 г. ?

П.П. За всеки, който иска да види решенията на ВАС, е лесно - влиза в страницата на съда регистрира се, пише номера на решенията в деловодната система и чете. Няма защо да търси определена медия, където са публикувани тези решения. Лесно, нали?

Съгласно чл. 248, ал. 2, т. 2, буква „а“ от ЗЕС данните на потребителите включват данни, необходими за изготвяне на абонатните сметки, както и за доказване на тяхната достоверност, които са данни за абоната: за физически лица - трите имена, единен граждански номер и адрес, а за чуждестранни лица - личен номер; за юридически лица и физически лица - еднолични търговци - наименование, седалище, адрес на управление и съответен идентификационен код.

Съгласно чл. 249, ал. 1 от Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД) предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги, не могат да изискват от потребител повече данни от тези по чл. 248, ал. 2, т. 2, буква „а“ за предоставяне на услугите.

Данните за единния граждански номер на крайните потребители могат да се използват само с цел събиране на задължения по съдебен ред, като могат да се обработват и когато физическото лице, за което се отнасят тези данни, е дало изрично своето съгласие.

Съгласно препращащата правна норма на чл. 262 от ЗЕС, свързана с неурегените в глава петнадесета от ЗЕС въпроси, касаеща сигурността на електронните съобщителни мрежи и услуги, конфиденциалността на съобщенията и защитата на данните на потребителите, по отношение на неурегените въпроси относно физическите лица, се прилагат разпоредбите на Закона за защита на личните данни.

При разглеждане на жалбата по същество в открито заседание на КЗЛД, от страна на търговеца се потвърждава копирането на личната карта на жалбоподателя.

Събирането на копия от документи за самоличност представлява „обработване на лични данни“ по смисъла на § 1, т. 1 от ЗЗЛД. То е в нарушение на чл. 2, ал. 2, т. 3 от ЗЗЛД, поради това че събираните лични данни надхвърлят целите, за които се обработват. За сключването на договор за предоставяне на електронни съобщителни услуги не са необходими всички лични данни, съдържащи се в личната карта на физическото лице. В този смисъл е и практиката на Комисията за защита на личните данни относно обработването на лични данни от страна на мобилните оператори чрез снемане на копие от личната карта на физическите лица при сключването на договор за предоставяне на електронни съобщителни услуги, тъй като по този начин се надхвърлят целите, за които личните данни се обработват (Задължително предписание № 1211/17.04.2008 г.).

Водима от горното, Комисията

Реши:

Уважава жалбата срещу „БТКМ“ ЕООД.

На основание чл. 38, ал. 2 от Закона за защита на личните данни налага административно наказание на администратора на лични данни „БТКМ“ ЕООД. Административно-наказателната отговорност се реализира по реда на чл. 43 от Закона за защита на личните данни.

Решението на Комисията може да се обжалва пред Върховния административен съд.

Правата на човека - обетованата земя на закона, но и на справедливостта, е темата на международната конференция, която Омбудсманът на Република България организира на 17 ноември 2008 г. Основни доклади изнесоха омбудсманът на Република България Гиньо Ганев; европейският омбудсман Никифорос Диамандурос; председателят на Върховния административен съд Константин Пенчев; националният омбудсман на Холандия Алекс Бренинкмейер; омбудсманът на Република Гърция Йоргос Каминис и омбудсманът на Дания Ханс Гамелтофт-Хансен. Обединяващата идея на конференцията беше, че администрацията е длъжна да възстановява доверието между власт и граждани, което се постига чрез промяна в менталитета на администрацията и спазване на принципите на прозрачност и ефикасност в работата, баланс на интересите на обществото и отчетност.

Никодим Даневски,
координатор на ПДИ
за Плевен

„Да буги сутрин 44-те жители на македонското село Шалковица за сметка на българските гангкоплатци, неслучили на управници.“ Така Александър Канджов обяснява дарението, което ще направи за църквата на своите роднини в забутаното в Осоговската планина селце.

Кой е Александър Канджов? Накратко - мъж на средна възраст, бивш седесар, бивш член на Комисията по корупция в СДС - Плевен, бивш председател на общинска синя структура... и настоящ пастир в плевенското село Победа. Наскоро 37-годишният волнодумец осъди България в Страсбург. Европейският съд за правата на човека постанови да бъдат изплатени 6000 евро на Канджов - 4 хиляди за нанесени морални щети и 2 за разноски по делото. „За себе си няма да оставя нито стотинка, ще дам парите за църковна камбана“, категоричен е Сашо.

Топигуотски времена и нрави

На 10 юли 2000 година Александър Канджов организира подписка срещу тогавашния правосъден министър Теодосий Симеонов, заради думите му, че Либия не е бяла държава. В центъра на Плевен „дисидентът“ опъна два плаката в които Симеонов беше определен, като „топигуотът на българското правителство“. Реакцията беше светкавична - дръзкият „извършител“ беше натикан за 3 дни в ареста на полицията, а по-късно осъден за „грубо хулиганство и обида на длъжностно лице“. Разказвам това като пряк свидетел и участник в съдебното производство. Минутни преди да приберат „грубия хулиганин“ успях да направя с него интервю за несъществуващата вече „ТОП телевизия“. За мое голямо учудване веднага щом изключих микрофона отнякъде изникнаха трима униформени полицаи и обясниха на моя събеседник, че незабавно трябва да дойде с тях за справка в Първо РПУ. Сашо веднага се съгласи и безропотно влезе в полицейската патрулка. По-късно стана ясно, че така наречената справка е продължила 72 часа зад решетките в полицейския арест и в последния момент срещу Александър Канджов е повдигнато обвинение за грубо хулиганство. Въпреки протеста на прокуратурата, дръзкият бунтар беше пуснат под гаранция.

По-късно, по време на заседанията в Районния съд, останах слисан от напъните на прокурор и съдия (в присъствието на засегнатия министър) да уличат подсъдимия в извършването на хулигански действия. В съдебната зала както аз, така и останалите свидетели потвърдихме, че Канджов е провел една мирна акция, без всякакви ексцесии и нарушения на общественения ред. Въпреки това, на 23 април 2001 година той получи 4-месечна условна присъда с 3-годишен изпитателен срок.

През 2001, след смяната на кабинета „Костов“, присъдата беше отменена от Окръжния съд в Плевен, а следващата година и - от Върховния касационен съд. Канджов обаче не остана доволен. Реши, че неговият казус трябва да „прослави“ родните управници зад граница и подаде жалба в Страсбург. Европейските съдии бяха категорични, че задържането под стража на тържителя е незаконно, а обвинението в хулиганство - лишено от всякакво основание. В постановлението си те сочат, че с действията си Канджов единствено е упражнил правото си на свобода на словото и е изразил мнение на обществото. Арестът му е бил неоснователен, тъй като не е призовавал към насилие и не е нарушавал общественения ред. И още нещо - от Страсбург допълват, че това е типичен пример за злоупотреба с власт. Дори министър Симеонов да се е почувствал обиден, като длъжностно лице не е имало законно основание Канджов да бъде преследван от полиция, прокуратура и съд по Наказателния кодекс, защото след неговата промяна през март 2000 година обидата се санкционира единствено по граждански дела.

Вече видяно

Оказва се, че в Европейският съд има прецедент по подобен казус. За първи път през далечната 1997 година Страсбург се произнесе, че думата „идуот“ не е обидна, ако е заслужена, по делото „Обершлик срещу Австрия“. Тогава австрийски журналист получи обезщетение, защото е осъден несправедливо за

Предварителна уговорка: Дизеловите двувAGONни моториси „Desiro“ на фирмата Siemens са върхово техническо постижение на 21-и век и истинско произведение на изкуството. От лични наблюдения заявявам, че моторисните влакове имат чудесен външен и вътрешен дизайн и висококачествена изработка. Предлагат комфортни условия за пътуване на пътниците, допълнено от перфектната динамика на влака, осигуряваща плавно потегляне, возия без резки промени и тласъци в скоростта и нисък ненамтрачив шум на двигателите. Работното място на водача е в съответствие с последните ергономични изисквания и постижения на науката за системите

човек - машина. Правя това изявление (уточнение) в началото, за да подчертая, че всичко, което ще кажа по-надолу, не се отнася пряко до качествата и достойнствата на моторисите. Разбира се изброих видимите, „сензорни“, достойнства на тези машини. Техническите, експлоатационни характеристики на моторисите „Desiro“ са с финансов еквивалент и тяхното осветляване е с голяма обществена значимост.

Идеята: 2004-та - предизборна година за 40-то Народно събрание. Управляващите трескаво генерират идеи за PR-акции. Изпълняват се множество „бързи“, прости, нискоинвестиционни, но „ефективни“ проекти с масова видимост и надписи по тях „Построено от правителството на НДСВ“. Това е едно постижение на голям брой мозъци от немската фирма и тя с основание може да се похвали и гордее с това. Но един български мозък не стои по-долу - в периода на „Всичко за победата“ той може да използва за тясно партийна цел това красиво и удобно постижение като примамка за задаващите се избори: машината си е машина, но голямата „заслуга“ е да закупиш тази машина, да я представиш като свое постижение, да рекламираш това като грижа на правителството за удобството на българския гражданин, за стартирането на „нов етап“ в развитието на жп транспорта, за развиване на съвместна дейност (джойнт венчър) със Siemens, съживяване и спасяване от закриване на второстепенни жп линии... Разбира се, не трябва да се обръща внимание на такива подробности като цената на доставката; функциониране на БДЖ на загуба; ниското (музейно) техническо и технологично ниво на производствената и ремонтна жп дейност у нас, което предопределя и абсолютната асиметрия и неравностойност на двете страни в развиването на „съвместна дейност“ - ние ще извършваме мон-тажа на кошовете върху основните шасита на моторисите, изработени в Siemens.

Речено - сторено: На 07.01.2005 г., БДЖ ЕАД подписва договор със Siemens за доставка, окончателна окомплектовка, последващ ремонт и поддържане на територията на Република България на 25 дизелови

на стр. 14

от стр. 12

обида от загиналия неотдавна Йорг Хайгер. Според европейските магистрати макар че изразът може да изглежда подлежащ на оспорване, той не е лична нападка и думата „идиот“ изглежда пропорционална на предизвиканото обществено възмущение. С груги гуги - истината не е обида.

Защо припомням всичко това? Нали политическите репресии вече са в историята, а словото отдавна се радва на пълна свобода? Истината е, че властимащите станаха по-внимателни и не бързат да се обиждат от всеки плакат или публикация с неприятно за тях съдържание. „Волнодумството“ обаче не остава безнаказано. И ако държавните органи вече са позабравени в битката срещу „недоволните“, сега идва ред на анонимните наказателни отряди. Всички сме свидетели на зачестилите напоследък физически посегателства върху журналисти и граждани с дързък език и остро перо. В арсенала си „борците против свободата на словото“ не са забравили и по-меките форми като психологически натиск и икономическа принуда. Публична тайна е, че много медии стават все по-зависими от мощни икономически субекти или са обвързани с политическата власт. Но това вече е друга тема.

ви моториси тип „Desiro“ на обща стойност 67 млн. лв. Първите две от тях пристигат в нашата страна през месец януари същата година и от април влизат в редовна експлоатация. Останалите дизелови моториси по договора със Siemens ще бъдат доставени по график до края на годината. Пристигането на първите две моториси е съпроводено с небивала и разкошна рекламна акция - провеждане на две рекламни демонстрационни пътувания на VIP групи с влаковете с престои на по-големите и възлови жп гарии, разлепване на разписанията върху специални рекламни плакати по гарите и т.н. (представям снимка на такъв плакат, който съм снимал на жп гарии Червен бряг и Плевен).

От къде изскочи заекът: След демонстрационните шоу-пътувания двете моториси започват редовни ежедневни рейсове по два дълги маршрута: София - Варна - Добрич и обратно и Бургас - София - Кюстендил и обратно. На 01 юли 2005 г. във в. „Стандарт“ се появява кратко съобщение „Повредиха се новите моториси“. В материала се съобщава, че новите дизелови моториси „Desiro“, които БДЖ купи от германския концерн „Сименс“ се повредиха само след два месеца експлоатация. Затова веднага след изборите те бяха внезапно спрени от движение по маршрута Бургас - Кюстендил и обратно. Причината за повреда е, че влаковете не са съобразени за движение по нашите жп линии. Колелата им се износили и моторисите станали опасни за пътниците. Кабинетът бързаше да сключи договора, за да използва новите машини като предизборен коз. БДЖ ЕАД дава светкавичен отговор: „Моторисите „Desiro“ са технически изправни“ и обяснява, че след пробег от 65 000 км. се е появил „ръб на върха на реборда (венец от вътрешната страна на колелото с по-голям диаметър от този, с който колелото стъпва върху релсата и го задържа върху нея - бел. моя), който е често срещан вид износване на профила на колелата на всеки тягов подвижен състав“. И по-нататък: „Корекция на колелата на две от моторисите отне по-малко от три часа и не наруши графика за движение на влаковете. Коригирането на ръба на върха на реборда не представлява репрофилиране на цялото колело...“

И така, заинтригуван от описаните събития и предчувствайки проблем с висока обществена значимост, се впуснах в „приключения със заявления“.

Заявленията по ЗДОИ:

На 6 март 2006 г. подадох заявление за достъп до информация до министъра на транспорта, в което, в 8 точки, исках да ми бъде предоставена информация относно брой на дизеловите влакове, доставени от фирмата „Сименс“; общ брой на влаковете, които са договорени с фирмата и графика за тяхната доставка; копие от решението за тази сделка - институция и лица; общи условия по договора за съвместна дейност с фирмата във връзка с покупката от България; за всеки от влаковете: технически параметри (по договор), гара на гомуване, изминати километри, средно денонощно натоварване (изм. км./ден), стойност, извършени ремонти - брой, вид, вложени средства, техническо състояние и натоварване към момента; подготовка на локомотивни машинисти и специалисти за експлоатацията на влаковете - брой, продължителност, къде, изразходвани средства; копие от концепцията и конкретния план относно „нов етап“ в развитието на БДЖ (както беше обявено публично по всички медии); **достъп до договора между Министерство на транспорта и „Сименс“ и копия от избрани от мен страници от него със специално пояснение от мен:** Договорът не може да бъде нито класифицирана информация, нито фирмена тайна, тъй като е по държавна поръчка, т.е. една от страните е България и той е с голяма обществена значимост. Ако това не е така, нека бъде обосновано.

На 20 март 2006 г., с уведомително писмо съгласно чл. 32, ал. 2 от ЗДОИ, Министерство на транспорта ми съобщаваше, че заявлението е препратено до БДЖ ЕАД - страна по договора със „Сименс“ АД е БДЖ ЕАД. С писмо от 20 април 2006 г. БДЖ ЕАД - Централно управление (по-нататък за

краткост БДЖ), ме информира за следното:

- Исканата от Вас информация касае договорни отношения между БДЖ и „Сименс“, които касаят двете страни по договора и по смисъла на Търговския закон представляват търговска тайна.

- Както Ви е известно, БДЖ е търговско дружество и макар да е създадено с държавен капитал, е самостоятелно юридическо лице. В този смисъл считаме, че претенциите Ви за достъп до договора, техническата документация, както и до бъдещите проекти на дружеството би накарал правата и търговските интереси на БДЖ.

- Информация по поставените от Вас пунктове на заявлението бихте могли да получите от Интернет страницата на БДЖ на адрес:

www.bdz.bg.

- Освен гореизложеното следва да имате предвид, че в сключеният договор между БДЖ и „Сименс“ АД съществуват изрични текстове относно **конфиденциалност на информацията**.

Коментарите и логическият анализ на отговора оставям на уважаеия читател.

Освен това, по телефона бях поканен на среща в Централното управление на БДЖ с директора на Дирекция „Локомотиви“, която приех и в обширен разговор ми беше предоставена информацията относно светлите перспективи за БДЖ в резултат от сключения договор.

На 5 май 2006 г. чрез БДЖ подадох жалба до Върховния административен съд (ВАС) срещу отказ да ми бъде предоставена исканата от мен информация, която беше пренасочена по компетентност към Софийски градски съд.

На 5 май 2006 г. подадох ново заявление за достъп до информация, в което избягах съзнателно въпросите относно договора между БДЖ и „Сименс“. Искан да ми бъдат предоставени копия от всички документи, свързани със закупуването на моторните „Desiro“: обсъждане на закупуването - участници, основни аргументи и гр.; решение за закупуване - взели решението и подписали; мотиви за взетото решение; обява за конкурс за държавна поръчка; списък на участниците в търга; провеждане на конкурса и избор - участници в оценяването, показатели за оценка и други подробности; обща стойност на сделката и календар и условия

на плащанията; всички останали документи, имащи отношение към сделката. В отговора на Изпълнителния директор на БДЖ инж. Олег Петков между другото се казва:

„В отговорите си до Вас, както и в подаденото до ВАС становище, сме се опитали да дадем възможно **най-достъпна информация** по отношение поисканото от Вас, както и да обясним, че повече от това **не бихме могли да дадем като информация**, без да нарушим законовите разпоредби. Това че отговорите Ви се струват идентични, не се дължи на тенденциозно или негативно отношение, а на реда, който Закона за обществените поръчки (ЗОП), Търговският закон, както и вътрешните актове на БДЖ **предписват относно възможностите и обема на даваната информация**. Считам, че за да изясним възникнало то недоразумение, си струва да се отбележат следните основни пунктове:

- БДЖ е самостоятелно юридическо лице - еднoлично акционерно дружество, чийто **собственик на капитала е българската държава**. Правата на държавата се упражняват от министъра на транспорта, който... дава разрешения в предвидените от закона случаи, както и упражнява контрол върху дейността на управителните органи на дружеството и гр.

- По смисъла на ЗОП БДЖ е „Възложител“ и като такъв при покупката на стоки и предоставянето на услуги дружеството е длъжно да спазва разпоредбите на ЗОП...

- В тази връзка държим **да бъде уточнена процедурата за достъп до обществена информация, свързана с обществените поръчки**, а именно достъп до състава на комисията, протоколите... и гр., посочени от Вас като искана информация, може да бъде даден само на **заинтересованите участници** (подали оферта в процедурата), както и на контролните органи - съда, Агенцията за държавен вътрешен финансов контрол и Сметната палата.

- Исканата от Вас информация за клаузите на договора и техническите характеристики на дизеловите моторни влакове „Desiro“ касае договорни отношения между БДЖ и Siemens, които, по смисъла на Търговския закон, **представляват търговска тайна...**

на стр. 16

- Позволяваме си да отбележим и факта, че посоченото от Вас като факт и съдържание на исканията Ви **не отговаря на определението за обществена информация**, дадено в чл. 2 от ЗДОИ, а от друга страна **БДЖ не е в кръга на задължените субекти по смисъла на закона**. В тази връзка и за избягване на по-нататъшни недоразумения, Ви моля да се възползвате от възможностите на електронните адреси, които сме посочили в настоящото писмо, като имате предвид, че там като архив е налична **достъпната за масова аудитория информация...**

Считайки това писмо за отказ да бъде предоставена исканата от мен информация, на 27 юни 2006 г. чрез БДЖ подадох жалба до Върховния административен съд, която с определение беше пренасочена по компетентност до Софийски градски съд. Така започна съдебната епопея с двете заявления. Състояха се по няколко съдебни заседания, тъй като от съда се изискваха доказателства и след тяхното представяне се насрочваше ново заседание. В обобщен вид казусът и ситуацията се развива по следния начин:

- Основната стратегия на ответника се състоеше в доказване на тезата, че БДЖ не е задължен субект по ЗДОИ и следователно техният отказ е законосъобразен. С документи и становища БДЖ се опитваше да докаже, че е самостоятелна фирма по Търговския закон и процесният договор не е финансиран със средства от консолидирания гържавен бюджет.

- Моята стратегия беше противоположна - да докажа, че БДЖ е ЕАД със 100% гържавно имущество и капитали, че то е губеща фирма, която получава ежегодно гържавни субсидии и следователно няма как да закупи 25 моториси „Desiro“ със „собствени средства“.

Хронологично развитие на събитията по-нататък:

Като доказателство за моята теза представих доклад на Сметната палата за резултатите от извършен одит на предоставената субсидия по Закона за гържавния бюджет на Република България за 2006 г. на БДЖ. От доклада ставаше ясно, че Министерство на финансите предоставя на БДЖ два вида финансови ресурси: **субсидии и компенсации**. Средствата за компенсации се предоставят на БДЖ за извършване на безплатен и по намалени цени превоз на някои категории пътници и „се превеждат след представяне в Министерство на финансите на документи, доказващи действително извършените превозни услуги“. Явно с компенсациите гържавата заплаща социалната транспортна услуга на БДЖ и толкова. Питом - платено! Средствата от субсидията се предоставят на БДЖ, тъй като дружеството явно работи на загуба, но пътническата превозна дейност не може да спре, тъй като тя е по своята същност социална дейност с висока обществена значимост. В одитния доклад се посочва, че само за първото полугодие на 2006 г. от общо (в закръглени до млн.) 63 млн. лв. **приходи на БДЖ** по пътнически превози 29 млн. лв. са собствени приходи (вкл. 5,6 млн. лв. компенсации) и 34 млн. лв. са **субсидии** - 54,10% на сто от общия размер на приходите от дейността. Истинското финансово състояние на БДЖ се вижда от анализа на **разходите** - от общо 89 млн. лв. разходи е усвоена субсидия в размер на 34 млн. лв. (покрива 38,34% от разходите), собствени приходи 29 млн. лв. (32,53% от разходите) и 26 млн. лв. **загуба** от дейността „превоз на пътници“. И още - самото провеждане на одит от Сметната палата на една организация е доказателство, че тя се финансира (изцяло или частично) от консолидирания гържавен бюджет.

От своя страна, в защита на тезата си, БДЖ представи на следващото съдебно заседание СТАНОВИЩЕ с шест приложения. В своето СТАНОВИЩЕ ответникът твърди, че представеният от мен одитен доклад е неотносим към настоящия спор, тъй като субсидията от гържавния бюджет „е предоставена и усвоена единствено и само за компенсиране на стойността на безплатните и по намалени цени на пътувания в страната.“ Разбира се доказателствата за неверността на това твърдение се намират в самия одитен доклад. **Ответникът** манипулативно (и некомпетентно!) **представя субсидията като компенсация**. Според речника на чуждите думи **субсидия означава „парична помощ“**.

Чрез представените доказателства ответникът БДЖ, явно не осъзнавайки това, ми представи на тепсия такива „доказателства“, за каквито не съм си мечтал. Тези „доказателства“ разкриват начина на мислене и действие на управляващите и техния неустов стремеж към власт (а не към добро управление!) на всяка цена и с всякакви средства. В представеното становище от БДЖ се казва

на стр. 17

ва: „За защита на твърдението ни, че процесният договор е финансиран със собствени средства на БДЖ, представям и моля да приемете следните доказателства (курсивите мои):

1. Протокол № ПД-1/07.01.2005 г., с който **министърът на транспорта**, като принципал и упражняващ правата на гържавата в БДЖ, **дава разрешение** за сключване на договора. От същия е видно, че плащането по договора следва да се осигури от БДЖ ЕАД **да се обезпечи с особен залог върху предмета на доставката**. Министърът е взел следното решение: а) Разрешавам на БДЖ ЕАД да сключи договор със „Сименс“ АД, Германия, за доставка... на: 25 броя нови двувъгонни дизелови моторисни състава; до 15 броя нови тривъгонни електрически моторисни състава; до 10 броя нови четиривъгонни електрически моторисни състава. б) **Задължението за плащане** на БДЖ ЕАД по договора да бъде обезпечено **с особен залог** върху моторисните състави, предмет на доставката.

2. Протокол № ПД-119/18.03.2005 г., с който **министърът на транспорта дава разрешение БДЖ да учреди ипотечи върху свои недвижими имоти**, с цел обезпечаване на заем за финансиране на договора между БДЖ и Siemens. Министърът е взел следното решение: „Разрешавам на БДЖ ЕАД да учреди първа и втора по ред договорни ипотечи за **обезпечаване на заем от 53 800 000 ЕВРО**, предоставен от KfV и HSH Nordbank, съгласно договор за финансиране от 07.01.2005 г., сключен между БДЖ ЕАД и „Сименс“ АД в полза на заемодателите върху ? идеална част за всеки от тях върху следните недвижими имоти, собственост на дружеството, а именно: **1.** Учебен център за подготовка и преквалификация на кадри в Паничище... - ипотеча, осигуряваща 4 339 400 ЕВРО. **2.** Почивно-въстановителен център „Родопи“... - ипотеча, осигуряваща 1 296 100 ЕВРО. **3.** Почивно-въстановителен център в с. Добринище... - ипотеча, осигуряваща 1 352 000 ЕВРО. **4.** Почивно-въстановителен център „Железничар“ в гр. Варна... - ипотеча, осигуряваща 1 296 100 ЕВРО. **5.** Почивна база, находяща се в лесопарк „Росенец“... - ипотеча, осигуряваща 736 950 ЕВРО. **6.** Почивно-въстановителен център, гр. Приморско... - ипотеча, осигуряваща 2 707 200 ЕВРО. **7.** Лечебно-профилактичен въстановителен център гр. Хисар... - ипотеча, осигуряваща 987 000 ЕВРО. **8.** Лечебно-профилактичен център, гр. Кюстендил... - ипотеча,

осигуряваща 754 000 ЕВРО. **9.** Локомотивно депо, гр. Варна... - ипотеча, осигуряваща 1 617 300 ЕВРО. **3.** Копие от стр.10/12 от Договор за доставка, окончателна окомплектовка, последващ ремонт и поддръжка на територията на Република България на фамилия моторисни влакове, сключен между БДЖ ЕАД и „Сименс“ АД. Чл. 5 от договора гласи: „**Сключването и съдържанието на настоящия договор се третираат като поверителни...**“

Оставам потресаващите факти (представени като доказателства) без коментар. Не мога обаче да не изкажа гражданското си възмущение от изопаченото представяне на очевидни факти в полза на една от страните по съдебния спор между мен и БДЖ - една фирма със 100% гържавно имущество, работеща на загуба (покривана от гържавна субсидия, т.е. „парична помощ“), си разрешава да твърди, че тя закупува нови моторисни състави със собствени средства, като фактически за това сключва заеми с чуждестранни банки, срещу които ипотектира 100% гържавно имущество. И всичко това в името на една цел - спечелване на парламентарни избори и втори правителствен мандат!

Не се отчайвайте, драги читатели, емоционалният максимум още не е достигнат: На 15.01.2008 г. излиза решение по Административно дело № 4594 по описа за 2006 г. на Софийски градски съд, ШБ отделение, в състав: председател Здр. Иванова и членове Мария Яначкова и Петя Захариева, при участието на прокурор Симеонова. При пледиране „Представителят на Софийска градска прокуратура счита жалбата за неоснователна“; съдебният състав се произнася: „По изложените съображения съдът намира, че обжалваният отказ е законосъобразен, постановен при спазване на материалните и процесуални изисквания на закона и следва да бъде потвърден, а жалбата срещу него - отхвърлена...“ „Изложените съображения“ на съда се свежат до:

- „... **Независимо**, че дружеството е с гържавно участие и правата на **гържавата като едноличен собственик на капитала** се упражняват от министъра на транспорта, то е самостоятелно юридическо лице по смисъла на Търговския закон и за него на общо основание важат правилата на търговските дружества“. (виц от едно време: „Независимо, че Николов е извършил тежко престъпление, той е наш гругар (член на БКП) и не може да бъде наказван...“);

- „... Както се установи безспорно освен текущата дейност, за която се получават ежегодно **субсидии под формата на компенсация** за безплатните и намалени цени на билетите за някои пътници, гържавата не е предоставяла други средства от републиканския бюджет на БДЖ“ (**за съда субсидии = компенсация!**);

- „Освен това по делото се установява, че средствата за сключването на договора със „Сименс“ АД са отпуснати посредством заем от „Ейч Ес Ейч Нордбанк“, на основание договор за финансиране от 07.01.05 г., обезпечени с договорни ипотeki върху недвижими имоти, **собственост на дружеството**“ (както беше установено те са **100% гържавна собственост**);

- Други „дребни“ подробности, които пропускам. В подкрепа на моя протест обаче не мога да пропусна явно неверните твърдения в решението на съда: изпълнителният директор на БДЖ твърди: „Към отговора на заявлението Ви за достъп до обществена информация беше приложено **копие от споразумението между БДЖ ЕАД и „Сименс“ АД - Германия, на основание на което и във връзка с чл. 30, ал. 4 и чл. 33, ал. 3 и 4 от ЗОП, БДЖ ЕАД е задължено да спазва известни ограничения при достъпа до исканата от Вас информация**.“ В жалбата си до съда изрично подчертавам, че не съм получил такова копие - видно от писмото, към което няма приложения. Но съдът в констатиивната част на решението пише: „Не се оспорва, че ответникът е предоставил на жалбоподателя **копие от споразумението между БДЖ ЕАД и „Сименс“ АД - Германия, на основание на което и във връзка с чл. 30, ал. 4 и чл. 33, ал. 3 и 4 от ЗОП, БДЖ ЕАД е задължено да спазва известни ограничения при достъпа до исканата информация**.“ Този дословно преписан текст от становището на изпълнителния директор на БДЖ **не е единствен** в констатиивната част и мотивите на Софийски градски съд. Но такива цитати **липсват от моята жалба** и представените писмени бележки. Това е доказателство, че **съдът не е разгледал равнопоставено и по същество мотивите и доказателствата на двете страни**.

През юни 2005 година министърът на транспорта сключва договор със Siemens за доставка на 25 електрическите моторни влакове на стойност

от 117 млн. евро. В медиите излезе информация, че средствата са осигурени от **нови заеми** (вкл. облигационни) **и ипотекване на моторите „Desiro“**.

Междувременно, в началото на 2007 г., в Германия се разгоря **грандиозен корупционен скандал с концерн Siemens**. Установено беше, че поне 420 млн. евро са потънали в черни каси в Австрия, Швейцария и гр., с които са подкупвани чужди клиенти за осигуряване на международни договори. На 7 март 2007 г., в Мюнхен е арестуван членът на Управителния съвет Йоханес Фелдмайер по подозрение, че е сключил консултантски договор без обезпечение с разследвания синдикалист Вилхелм Шелски, който с фиктивни поръчки е отклонил близо 15 млн. евро от Siemens. През април 2007 г. е освободен председателят на надзорния съвет на концерн Хайнрих фон Пийрер. Последваха информации за корупционни скандали с концерн в Китай.

След тежките аварии и пожари с жертви по БДЖ, през 2008 г. избухна широкомащабна и остра обществена дискусия за състоянието и перспективата за развитие на българските железници. От едната страна, пряко отговорните служители и министъра се оправдаваха, че гържавата не отпуска никакви (достатъчни?) средства за БДЖ, а от друга - политически лица, като например А. Кутев, публично твърдяха, че гържавата е давала много субсидии за БДЖ: от 62 млн. лв. през 2005 г. до 106 млн. лв. през 2007 г. През октомври тази година министърът на транспорта Мутафчиев извади „дългосрочна програма за развитие на БДЖ до 2015 г.“, с която се иска от гържавата 7,5 млрд. лв. Споменавам всички тези факти, тъй като те са неоспорими доказателства в подкрепа на моето твърдение, че БДЖ е един от тежките (и много трудно решими) проблеми на гържавата, че БДЖ засега може да съществува само чрез гържавни субсидии и следователно е задължен субект по ЗДОИ.

Заклучение с продължение: Борбата за осветяване на „Аферата Desiro“ продължава и навлиза в своята четвърта година - на 5 февруари 2009 г. е делото във Върховния административен съд по второто заявление, а на 10 март 2009 г. - делото по първото заявление в Софийски градски съд, което се води от адв. Александър Кашъмов от ПДИ.

Носител на „Златния ключ“ подхвана и харченето на Европейските пари
Стела Ковачева, координатор на ПДИ за област Разград

Стела Ковачева, координатор
на ПДИ за Разград

Център на неправителствените организации в Разград подаде заявление по Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) за това как общината ще изхарчи 3,5 млн. лв., отпуснати от Европейския съюз (ЕС) за художествената галерия в града.

Докакто властта у нас плете крака под звуците на унищожителната сирена от Брюксел, неправителственият сектор пак се оказва по-бърз от държавата в стремежа да се защити обществения интерес.

В момент, когато управниците ни до един обясняват, че се грижат геноночно за правилното и честно изразходване на средствата от оперативните програми на ЕС, а еврочиновниците ги обвиняват в обратното, гражданска организация от Разград реши да тества готовността на местното управление да работи прозрачно.

Центърът на неправителствените организации в града, който вече има в актива си над 70 заявления, подадени по ЗДОИ, вече използва възможностите на закона, за да осветли чиновническите действия, свързани с харченето и на европейските пари.

През ноември тази година организацията, носител на наградата „Златен ключ“ за 2007 година, изпрати питане до кмета на Разград Денчо Бояджиев, с молба да получи пълния набор от документи, свързани с проекта за обновяване на художествената галерия „Илия Петров“, средствата за който ще бъдат отпуснати от Оперативната програма „Регионално развитие“ на ЕС.

„Моля, на основание чл. 24 от ЗДОИ да получа информация за Проект за реконструкция на галерията, сключения договор за финансиране с всички приложения към него, включително планове, скици, бюджет и таблици към него.

Считаме, че документите са от голяма важност за местната общност и засягат системата на управление на общинската собственост и финанси. Допълнителен аргумент да се надяваме на положителен отговор е и обстоятелството, че общината е носител на сертификата ISO9000, като община със световни стандарти за прозрачно управление.“

Как ще реагира общинската управа на N-тото питане, отправено в последните осем години към нея, още не е ясно. Досегашната практика сочи, че на всеки пореден въпрос на упоритото НПО - властимащите отвърщат с познатата мъртва хватка: „Искаме да ви кажем, но засягаме интересите на третата страна, която иска нещата да останат в тайна“.

Сега обаче добре смазаният механизъм на чиновническата наглост няма как да проработи. Първо, защото коварната вратичка в закона, която бранеше не обществото, а тези, които се възползваха от неговата безпомощност и харчеха публичните ресурси по свое осмотрение, вече е затворена. С последната промяна в ЗДОИ интересите на третата страна останаха в историята.

Затова кметството вече не би могло да се позове на желанието на фирмите изпълнителки на обществените поръчки за 3,5 млн. лв. - харченето да остане в тайна. Няма как властта да се скрие и зад желанието на донора, сиреч на ЕС, защото точно той иска и настоява за истинска прозрачност при усвояването на европарите.

Ако отговорът гоїде точно и навреме, това ще е добър знак за нов подход и сигнал за модерно управление. Ако кметската управа реагира с познати или новоизмислени умопостроения, съчинени с цел да се прикрият нелицеприятни истини, значи нещата, въпреки европейските сертификати, си остават по-нашенски.

Което със сигурност ще бъде повод Центърът на НПО в Разград да започне поредното си съдебно дело по ЗДОИ. И все така, до победата....

Съветът на Европа прие първият в света правнозагължителен документ, гарантиращ достъп до информация.

На 27 ноември 2008 г. Комитетът на министрите на Съвета на Европа прие първата Конвенция за достъп до официални документи. Изработването на текста започна през януари 2006 г. и бе съпроводено от мащабна кампания от страна на наблюдаващите граждански организации¹ за залагане на по-високи стандарти в конвенцията, които да гарантират достъп до информация. Въпреки че Конвенцията представя крачка напред в създаването на международен стандарт в тази област, част от препоръките, подкрепени от 250 граждански организации, дванадесет европейски информационни комисари, няколко правителства и членовете на ПАСЕ (в свое становище от 3 октомври 2008 г.), не бяха взети предвид при приемането на текста на Конвенцията. Сега, те настояват за силен наблюдаващ орган, който да контролира прилагането на Конвенцията и да предлага допълнения и изменения, които да засилят договора в бъдеще.

Грузински неправителствени организации протестират срещу липсата на прозрачност относно решенията по време на едnodневната многонационална донорска конференция в Грузия на 22 октомври 2008 г., озаглавена „Съвместна оценка на потребностите“ (Joint Needs Assessment). Граждански организации поискаха доклада, изготвен от Световната банка, Програмата на ООН за развитие, Европейската комисия и други донорски организации, който трябвало да се обсъжда на конференцията, но грузинското правителство предоставило само кратка версия от 46 страници, при положение че целият доклад е 220 страници. Предоставената версия не съдържа информация за предвижданото ниво на безработица в Грузия. Изчисленията в доклада сочат, че Грузия ще поиска 3,25 милиарда долара за следващите три години за допълване на бюджета, помощ на финансовия сектор и инфраструктурни проекти, което е повече от планираните разходи за 2009 година и еквивалент на почти 1 000 долара за всеки грузинец. Тамуна Каросанидзе, изпълнителен директор на „Прозрачност без граници“, смята, че когато финансовата подкрепа е предоставена при липса на прозрачност, е малко вероятно парите да достигнат тези, които най-много се нуждаят от тях и още, че „разпределянето на такава огромна сума при затворени врата въз основа на таен документ е твърде лош пример за демокрацията в Грузия“.

Източник: www.freedominfo.org

Европейският съюз преработва регламент за телекомуникациите: Директива за гражданските права. На 20 ноември 2008 г. Комитетът на постоянните представители (COREPER) внесе в Съвета на Европа проект за изменение на Директива 2002/22/ЕО относно универсалната услуга и правата на потребителите, свързани с електронните мрежи за комуникация, Директива 2002/58/ЕО за обработването на личните данни и защита на неприкосновеността при електронните комуникации за тайната в телекомуникациите. Предложенията са насочени към защита и сигурност на данни, поверителност, пренос на данни, идентификационен номер на набирания (caller ID), локализиране на данни. Директивата няма да се прилага за дейностите, извън „първия стълб“, дейности, свързани с обществената сигурност, отбрана, наказателно право. Целта на предлаганите промени е да се постигне хармонизиране на разпоредбите в отделните страни-членки, да се постигне еквивалентно ниво на защита на фундаменталните права и свободи, и в частност правото на лична неприкосновеност, с оглед обработването на лични данни в сектора на електронните комуникации, и да гарантира свободното движение на такива данни в Общността.

Източник: <http://www.statewatch.org/news/2008/nov/15899-08-telecoms.pdf>

¹ Access Info Europe (<http://www.access-info.org>), Article 19 (<http://article19.org>), Правна Инициатива на Отворено Общество (<http://justiceinitiative.org>)

Девет неправителствени организации учредиха Гражданска коалиция за свободен и демократичен избор. Координатор на инициативата е асоциация „Прозрачност без граници“. В инициативния комитет влизат още институт „Отворено общество“, Институт за пазарна икономика, Център за либерални стратегии, Център за икономическо развитие, Европейски институт, Българско училище за политика, Фондация за реформа в местното самоуправление и „Зелени Балкани,“. На 24 ноември 2008 г. в хотел „Хилтън“ Гражданската коалиция представи проект на Обществен договор за произвеждане на свободни и демократични избори в България, който цели да ангажира политическите партии с прилагането на мерки срещу купуването на гласове и с провеждането на предизборна кампания в съответствие със стандартите за прозрачност и отчетност. Сред по-важните предложения са създаване на публичен регистър на предизборните кампании, достъпен за граждански контрол в реално време, ясно регламентиран срок за публикуване на резултатите от проверката на финансовите отчети на политическите партии, създаване на единна и постоянна действаща изборна администрация, политическите партии се задължават във всички свои предизборни материали да информират недвусмислено избирателите, че купуването и продаването на гласовете на избирателите е престъпление, наказвано от закона.

Говоренето за тероризма: Проучване на ефектите от борбата срещу тероризма върху законодателството относно свобода на медиите в Европа. Това е доклад на Дейвид Банисър, директор на проект „Свобода на информацията“ в Privacy International, подготвен за отдел „Медия и информационно общество“ на Съвета на Европа, който разглежда как „войната срещу тероризма“ влияе върху достъпа до информация, възхвалата на изключителните рестрикции на свободата на словото, блокиране на интернет страници, увеличаване разследванията спрямо журналисти и ограничаване защитата на журналистическите източници. Дейвид Банисър обръща внимание върху ролята на Съвета за сигурност на Обединените нации, Европейския съюз и Съвета на Европа при прокарване на нови закони, докато обръща малко внимание на човешките права.

Докладът на английски е достъпен на: <http://www.statewatch.org/news/2008/nov/speakingofterror.pdf>

Програма Достъп до Информация

София 1000,
бул. Васил Левски N 76, ет. 3, ап. 3
тел/факс. (+359 2) 988 5062, 986 7709, 981 9791
E-mail: office@aip-bg.org
www.aip-bg.org

Редакционен екип

Александър Кашъмов, Гергана Жулева,
Дарина Палова, Диана Банчева,
Катерина Коцева, Кирил Терзийски,
Ралица Кацарска, Фани Давидова

*Ако желаете да подкрепите издаването на информационния бюлетин,
може да направите това на нашите банкови сметки:
Булбанк АД - Клон Аксаков - банков код : 6217 6307 SWIFT код: BFTBBSGF
* сметка в ЛЕВА (BGN) IBAN: BG69 BFTB 7630 1022 5620 87
* сметка в Щатски долари (USD) IBAN: BG87 BFTB 7630 1122 5918 49
* сметка в Евро (EUR) IBAN: BG34 BFTB 7630 1422 5974 10
Вашата подкрепа ще бъде отбелязана в Интернет страницата на ПДИ!*

©Програма Достъп до Информация

Материалите в това издание са обект на авторско право.
При цитиране позоваването на източника е задължително.